

TÁVOLLEVŐK KÖZÖTTI PÉNZÜGYI SZERZŐDÉSEK

- Távollevők között kötött pénzügyi szolgáltatási szerződés: A [2005. évi XXV. törvény](#) 2. § c. pontjában meghatározott pénzügyi ágazati szolgáltatásokra irányuló szerződés a fogyasztó és a szolgáltató között, melynek megkötése kizárólag távközlési eszköz igénybevételével történik.
- Az [\(EU\) 2023/2673 irányelv](#) kiemelt fontosságot tulajdonít az alábbiaknak:
 - a szerződéskötést megelőző tájékoztatáshoz való jog,
 - az elállási jog,
 - a megfelelő magyarázat igénylésének biztosítása,
 - annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy a fogyasztó szükség esetén emberi beavatkozást kérhessen,
 - az úgynevezett sötét megoldásokkal szembeni védelem.

Jelen Infojegyzet a kormány [T/12790.](#) számon benyújtott törvényjavaslatához készült, amely a távollevők között kötött pénzügyi szolgáltatási szerződésekről szóló (EU) 2023/2673 [irányelv](#) magyar jogba való átültetését szolgálja. Az Infojegyzet az irányelv ismertetésén túl a magyar jogszabályi előzményeket is bemutatja.

A távollevők közötti szerződések jogi szabályozásának előzményei Magyarországon

Magyarországon a távollevők közötti szerződés részletes szabályozásának fogyasztóvédelmi aspektusai a jogalkotásban az 1980-as évek végén jelentek meg, a fogyasztóvédelem intézményesülésének eredményeként. A csomagküldő szolgálatok, a katalógusból rendelés, a telefonos direkt marketing mind olyan újfajta kereskedelmi és hirdetési módszert testesít meg, amelyben a kereskedő és a vásárló (a fogyasztó) fizikailag nem jelenik meg egy időben és egy térben, „szerződésük” távollevők közötti szerződésnek minősül. A távollevők közötti szerződéskötéssel szemben a tradicionális kereskedelmi ügylet esetében – közvetlen fizikai kontaktust feltételezve – a vásárlónak (fogyasztónak) lehetősége van a termék/szolgáltatás megvizsgálására, összehasonlításra más termékekkel/szolgáltatásokkal, személyes találkozás során kérdések feltevésére, információk begyűjtésére, a termék, illetve a kereskedő megbízhatóságára vonatkozó tapasztalatok begyűjtésére és adott esetben az azonnali visszalépésre ([Pecze 2000](#)).

Érdekességgként érdemes megemlíteni, hogy a régi Polgári törvénykönyv ([1959. évi IV. törvény](#)) Kötelmi jog című részének Szerződés című fejezete (212–213.§) már 1959-ben, a törvény közlönyállapotában tartalmazta a távollevőkre vonatkozó kitételeket (telefonon tett ajánlattal azonosítva), és ezek a törvény hatályon kívül helyezéséig, 2014. márciusáig nem is módosultak. Az új Ptk. ([2013. évi V. törvény](#)) A szerződéskötés általános szabályai c. részben a XII., A szerződés létrejötte fejezetben (6:65. §) nevesíti a távollevők között tett ajánlatot, itt azonban a telefonon tett ajánlat már nem nevesül.

A távollevők közötti ügyletek típusai számának növekedésével egyre nagyobb igény jelentkezett a fogyasztói jogok védelmére, a fogyasztókkal szembeni visszaélések megelőzésére és szankcionálására ([Pecze 2000](#)). A fogyasztóvédelmi jog tartalmazza tehát egyrészt a **fogyasztó védelmét** (tehát a fogyasztói érdekek megsértésének megelőzését), másrészt a **fogyasztó támogatását és segítését**, melynek területei:

- az oktatás,
- a tájékoztatáshoz, tájékozottsághoz való jog,
- a jogi védelemhez való jog és
- a jogorvoslathoz való jog ([Fazekas 2022](#)).

A megfelelő tájékoztatáshoz való jog az egyik legalapvetőbb fogyasztói jog, aminek biztosítása az információs eszközök és egyéb digitális technológiák elterjedésével egyre fontosabb eleme a hazai és nemzetközi jogalkotásnak.

A MAGYARORSZÁGI TÁVÉRTÉKESÍTÉSI TÖRVÉNY

A távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekről szóló [2005. évi XXV. törvény](#) (továbbiakban Távértékesítési törvény) 2005 májusában lett kihirdetve, és többek között a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló [2002/65/EK](#) európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (konszolidált szöveg: [2018.01.13](#)) való megfelelést szolgálta.

A törvény a kihirdetésétől számítva tízszer volt módosítva, többek között az azóta módosult vagy újonnan kihirdetett európai uniós irányelveknek való megfelelés céljából. Az egyik legmarkánsabb módosítás a **pénzügyi ágazati szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatások meghatározása** volt, melyek a következők:

- a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló [2013. évi CCXXXVII. törvény](#) (korábban 1996. évi CXII. törvény) hatálya alá tartozó pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások,
- a biztosítási tevékenységről szóló [2014. évi LXXXVIII. törvény](#) (korábban 2003. évi LX. törvény) hatálya alá tartozó biztosítási, biztosításközvetítői és biztosítási szaktanácsadói szolgáltatások, valamint
- a befektetési vállalkozásokról szóló [2007. évi CXXXVIII. törvény](#) (korábban a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény) hatálya alá tartozó befektetési, befektetési kiegészítő és árutőzsdai szolgáltatások.

A másik fontos módosítás a fogyasztó tájékoztatására vonatkozó pont bővítése volt a

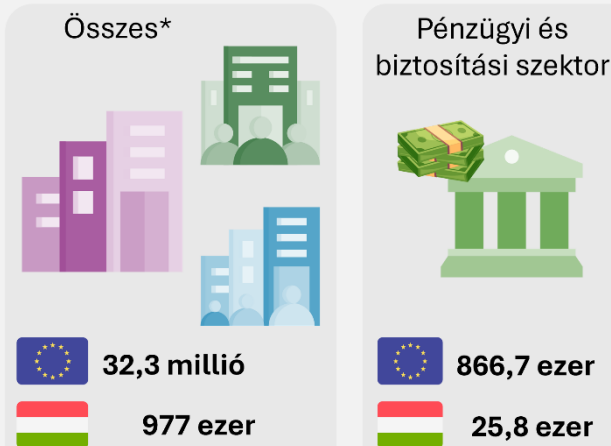
fogyasztónak nyújtott hitelről szóló [2009. évi CLXII. törvény](#) hatálybalépésével a **hitelnyújtást megelőző tájékoztatásra** vonatkozóan.

Az [\(EU\) 2023/2673 irányelv](#) – melynek magyar jogba való átültetése céljából készült a [T/12790](#) számon benyújtott törvényjavaslat – a fogyasztók tájékoztatására a „megfelelő magyarázat” kifejezést vezeti be, melynek kifejtése az uniós irányelv ismertetését tartalmazó részben szerepel.

Az (EU) 2023/2673 IRÁNYELV ÉS FŐ HANGSÚLYAI

A **koronavírus-járvány alatt és után** a digitalizáció és vele **az áruk és szolgáltatások távértékesítése ugrásszerűen felgyorsult**, erősen megváltoztatva ezzel a fogyasztói szokásokat, ami a tranzakciókat támogató digitális platformok kínálatának jelentős bővülését is eredményezte. **A pénzügyi piacon elérhető szolgáltatások kínálata hasonló ütemben szélesedett és diverzifikálódott**, a piac változásait a jogszabályi környezet a vonatkozó uniós irányelvek módosításával vagy hatályon kívül helyezésével követte.

Az EU-ban működő vállalkozások száma, 2022 (darab)

* Kivéve az „A” és „O” ágazatok (mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, közigazgatás, védelem, társadalombiztosítás)

Forrás: [Infoszolg](#), Eurostat [[sbs_owv_act](#)]

A 2023 októberében elfogadott, távollevők között kötött pénzügyi szolgáltatási szerződésekről szóló **irányelv** ([\(EU\) 2023/2673](#)) különösen **nagy hangsúlyt helyez a fogyasztóvédelemre**, ezen belül is arra, hogy a különböző távértékesítési formák között egyenlő versenyfeltételek valósuljanak meg, valamint, hogy a jogalkotási keret egyszerűbb, átláthatóbb és hatékonyabb legyen.

Szerződéskötést megelőző tájékoztatáshoz való jog biztosítása

A **szerződéskötést megelőző tájékoztatás köre** a korábbi irányelvekben szabályozotthoz képest annyiban **módosult**, hogy a banki, hitel, biztosítási, magán-nyugdíjpénztári, befektetési vagy fizetéssel kapcsolatos szolgáltatásokon kívül a lakáscélú megtakarítási számla nyitása és a fogyasztói hitelmegállapodás kötése is az érintett pénzügyi szolgáltatások körébe került.

A **távközlő eszközök használata nem vezethet a fogyasztó korlátozott tájékoztatásához**, kivéve, ha például hanghívás útján történik. Ilyenkor a fogyasztó beleegyezésével, egy későbbi időpontban a fennmaradó tájékoztatásnak meg kell történnie. Minden más esetben a szerződéskötést megelőző tájékoztatást kellő időben biztosítani kell, hogy a fogyasztónak elegendő ideje legyen a tájékoztató megismerésére, adott esetben más ajánlatokkal való összevetésére és felelős döntéshozatalra ([Preambulum \(26\)](#)).

A **megelőző tájékoztatásnak tartalmaznia kell, hogy hova fordulhat panasszal a fogyasztó**, valamint – amennyiben a kereskedő az árakat a fogyasztók árérzékenységéhez alakítja vagy más fogyasztói csoportok közötti megkülönböztetéshez automatizált döntéshozatalt alkalmaz –, akkor erről a módszerről tájékoztatás kell nyújtania ([Preambulum \(27\)](#)).

A megelőző tájékoztatásnak egyes zöld pénzügyi befektetéseknél tartalmaznia kell a környezeti és társadalmi célokat, **az akadálymentesség szempontjait is figyelembe kell vennie**, kerülni kell a hosszú és összetett leírásokat, apróbetűket és hiperhivatkozásokat ([Preambulum \(30\)](#), [Irányelv 16a. cikke](#)).

A tájékoztatási követelmények elemeit az [Irányelv 16a. cikke](#) sorolja fel részletesen.

Az elállási jog

Az elállási jog **időt biztosít a fogyasztó számára, hogy mérlegelje az aláírt szerződés következményeit**. Az elállási időszak általában 14 nap, a szerződés megkötésének vagy a szerződés feltételeinek elfogadását követően. Bizonyos esetekben – például magán-nyugdíjpénztári szolgáltatás céljából kötött szerződés esetében – ez 30 nap. Fontos eleme az elállási jogra vonatkozó cikkelynek, hogy az elállási időszak nem jár le, amennyiben a fogyasztó nem lett tájékoztatva tartós adathordozón az elállás jogáról ([Preambulum \(35\)](#)). (A fogyasztók jogairól szóló [2011/83/EU](#) irányelv szerint tartós adathordozó a papír, az USB-kulcsok, a CD-ROM-ok, a DVD-k, a memóriakártyák vagy a számítógépek merevlemezei, illetve az elektronikus levelek).

Új elemként jelenik meg az irányelvben **az elállási funkció (elállási gomb) elhelyezése a felhasználói felületen**, lehetővé téve a fogyasztó számára, hogy ugyanolyan könnyen elállhasson a szerződéstől, mint ahogy azt megkötötte. A funkciónak tehát könnyen megtalálhatónak kell lennie, folyamatosan elérhetőnek és világosan láthatónak ([Irányelv 16b. és c. cikk](#)).

A megfelelő magyarázat

A megfelelő magyarázat egy további segítség a fogyasztó számára a szerződéskötést megelőző tájékoztatáson túl, és **célja, hogy segítse a fogyasztót annak eldöntésében, hogy melyik pénzügyi szolgáltatás felel meg leginkább az igényeinek és az anyagi helyzetének**.

Ebben kell szerepelniük a kapcsolódó szolgáltatásoknak, valamint annak, hogy a szerződésnek milyen konkrét hatásai lehetnek a fogyasztóra, a kereskedőnek fizetendő teljes (végleges) árak, a pénzügyi szolgáltatás fő jellemzőinek, a fogyasztót érintő következményeknek, a részenkénti felmondás lehetőségeinek és következményeinek ([Preambulum \(38\)](#), [Irányelv 16d. cikke](#)).

Emberi beavatkozás igénylésének lehetősége

Amennyiben a szerződéskötés teljesen automatizált online felületen (interfészen), például csevegőroboton (chatbot), robottanácsadáson, interaktív eszközön **folyik, akkor lehetőséget kell teremteni arra, hogy a fogyasztó emberi beavatkozást kérhessen.** A kereskedőnek ezt a lehetőséget biztosítani kell még a szerződéskötést megelőző időszakban, térítésmentesen, a kereskedő hivatali idejében, a megelőző tájékoztatással megegyező nyelven. Az emberi beavatkozást bizonyos esetekben a szerződéskötés után is biztosítani kell: szerződés megújítása, szerződéssel kapcsolatos további magyarázatok igénylése, fogyasztó részéről felmerülő nehézségek esetén ([Preambulum \(40\), Irányelv 16d. cikk](#)).

Védelem a sötét megoldásokkal szemben

A sötét megoldások (vagy sötét mintás marketingtechnikák) **olyan gyakorlatok, amelyek torzítják vagy korlátozzák a fogyasztók döntéshozatali képességét, a fogyasztókat nem tervezett vagy általuk nem**

keresett termékek, szolgáltatások vásárlása felé terelik. A **fogyasztó**, mivel önálló és megalapozott döntéshozatalában akadályozva vagy befolyásolva van, **nemkívánt döntéseket hozhat**, melyek negatív következményekkel járnak. A kereskedő ezt olyan felhasználó felület kialakításával éri el, ahol a választási lehetőségeket nem semleges módon mutatja be, hanem vizuális, auditív és más eszközök segítségével befolyásolja a fogyasztót döntésében, például hangsúlyeltolással az általa preferált termék irányába, vagy zavaró felugró ablak alkalmazásával. A digitális szolgáltatások egységes piacról szóló [\(EU\) 2022/2065](#) rendelet tiltja a sötét megoldások használatát online felhasználói felületek tervezése és kialakítása során, jelen irányelv pedig a kereskedőknek tiltja meg ezen megoldások használatát távollevők között kötött pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződés kötéskor ([Preambulum \(41\), Irányelv 16d. cikk](#)).

Források:

- Fazekas Judit (2022): [Fogyasztóvédelmi jog 2.0](#). Gondolat Kiadó, Budapest
- Pecze Dóra (2000): [A távollevők között kötött szerződések kérdéséhez](#). JURA, 2000/1–2.
- dr. Miskó Judit (2023): [Erősíteni a fogyasztóvédelmet az EU a pénzügyi digitális térben](#). napi.hu, 2023. június 28.
- Dr. Szilágyi Pál (2023): [Sötét mintázatok, sötét megoldások, különös tekintettel az online platformokra](#). NMHH, 2023
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2023/2673 irányelve](#) (2023. november 22.) a 2011/83/EU irányelvnek a távollevők között kötött pénzügyi szolgáltatási szerződések tekintetében történő módosításáról és a 2002/65/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2022/2065 rendelete](#) (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacról (konszolidált szöveg: [2022.10.27](#))
- Az Európai Parlament és a Tanács [2011/83/EU irányelve](#) (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól (konszolidált szöveg: [2022.05.28](#))
- Az Európai Parlament és a Tanács [1893/2006/EK rendelete](#) (2006. december 20.) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról (konszolidált szöveg: [2025.01.01](#))
- Az Európai Parlament és a Tanács [2005/29/EK irányelve](#) (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól (konszolidált szöveg: [2022.05.28](#))

Készítette: Horváth Irén
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Telefon: (1) 441-6486